

Nota voor burgemeester en wethouders

Team
DEV-BLD

Onderwerp

Experimenteren met de bijstand 3e voortgangsrapportage

1- Notagegevens

Notanummer 2019-000735
Datum 10-04-2019
Programma:
07 Inkomens-voorziening en arbeidsmarkt
Portefeuillehouder Weth. De Geest

2- Bestuursorgaan

B & W 16-04-2019
 Raad --
 Burgemeester --

College van B & W

- Burgemeester - Weth. Kolkman
- Weth. Grijzen - Weth. Rorink
- Weth. Verhaar - Weth. Walder

Besluitenlijst	d.d.	d.d.	d.d.
☐ Akkoordstukken	--	☒ Openbaar	16-04-2019
		☐ Besloten	--

Routing	d.d.	par.	
Programmamanager	09-04-2019	☐ adj.secr.	--
Wethouder	10-04-2019	☒ gem.secr.	10-04-2019
BIS Openbaar			
Status	Definitief 2019-04-17		

Bijlagen

Derde voortgangsrapportage

B & W d.d.: 16-04-2019

Besloten wordt:

- 1 de 3e voortgangsrapportage Experimenten Participatiewet vast te stellen;
- 2 de raadsmededeling vast te stellen;
- 3 de stukken aan te bieden aan de raad
- 4 de nota en het besluit openbaar te maken

Financiële aspecten:

Financiële gevolgen voor de gemeente? Nee
Begrotingswijziging Nee

Voorstel openbaarmaking conform Wet Openbaarheid Bestuur (Wob)

- De nota en het besluit openbaar te maken
 De nota en het besluit openbaar te maken vergezeld van bijgaand persbericht
 De nota en het besluit openbaar te maken nadat
- De nota en het besluit openbaar te maken, behalve...
- Het besluit openbaar te maken, maar niet de nota, gelet op artikel:
- De nota en het besluit niet openbaar te maken, gelet op artikel:

Kennisgeving/ Bekendmaking Awb

Kennisgeving (publicatie) conform Awb Nee
Bekendmaking conform Awb Nee

ADVIESRADEN:

Moet een van de adviesraden gehoord worden of op de hoogte gesteld?

Nee

Toelichting

Inleiding

De gemeente Deventer is één van de gemeentes die is aangewezen om te onderzoeken of er mogelijkheden zijn om de Participatiewet op onderdelen doeltreffender uit te voeren. In het kader van het experiment moet de gemeente Deventer elk half jaar verslag uitbrengen naar het ministerie. Deze tussenevaluatie bevat de ervaringen met betrekking tot het experiment met de participatiewet. Het verslag heeft betrekking op de eerste helft van het tweede jaar van het experiment. Het experiment loopt tot 1 oktober 2019. In de bijlage vindt u het gehele rapport.

In het belang van de wetenschap worden geen uitgebreide uitspraken gedaan over de resultaten van de verschillende instrumenten. Dit is een werkafpraak tussen onderzoekers, deelnemende gemeenten en het Ministerie.

Beoogd resultaat

Inzicht in "wat werkt op weg naar werk".

Kader

- Participatiewet
- Beleidskader Iedereen Actief

Argumenten voor en tegen

In bijgevoegde voortgangsrapportage is de voortgang conform beschikking szw nader toegelicht.

Extern draagvlak (partners)

De voortgangsrapportage is mede opgesteld door de onderzoekers van Saxion.

Financiële consequenties

Het experiment wordt binnen de bestaande begroting uitgevoerd.

Aanpak/uitvoering

Na vaststelling door het college wordt de rapportage gedeeld met het ministerie en de gemeenteraad.

De eindrapportage wordt zo snel mogelijk na afronding van het experiment met uw college en de raad gedeeld. Hierover worden in juni procesafspraken gemaakt met de andere deelnemende gemeenten, onderzoekers, ministerie en ZonMW. U wordt hierover nog nader geïnformeerd.

RAADSMEDEDELING

Onderwerp	Experimenteren met de bijstand 3e voortgangsrapportage		
Mededelingennr	2019-000735	Portef.houder	Weth. De Geest
Team	DEV-BLD	BenW-besluit d.d.:	16 april 2019

1. Inleiding: waarom deze mededeling

De gemeente Deventer is één van de gemeentes die is aangewezen om te onderzoeken of er mogelijkheden zijn om de Participatiewet op onderdelen doeltreffender uit te voeren. In het kader van het experiment moet de gemeente Deventer elk half jaar verslag uitbrengen naar het ministerie. Deze tussenevaluatie bevat de ervaringen met betrekking tot het experiment met de participatiewet. Het verslag heeft betrekking op de eerste helft van het tweede jaar van het experiment. Het experiment loopt tot 1 oktober 2019. In de bijlage vindt u het gehele rapport. In het belang van de wetenschap worden geen uitgebreide uitspraken gedaan over de resultaten van de verschillende instrumenten. Dit is een werkafpraak tussen onderzoekers, deelnemende gemeenten en het Ministerie.

2. Kader

- Participatiewet
- Beleidskader Iedereen Actief

3. Kern van de boodschap

Kennisnemen van de stand van zaken van het onderzoek "wat werkt op weg naar werk"

4. Nadere toelichting

zie verder de voortgangsrapportage

GEMEENTE DEVENTER

Wat werkt op weg naar werk

3e Tussentijdse rapportage ministerie SZW

Gemeente Deventer

Inhoudsopgave

1. Inleiding.....	4
1.1 Aanleiding.....	4
1.2 Doel	4
1.3 Leeswijzer	4
2. Proces onderzoek.....	5
2.1 Werving	5
2.2 Onderzoek onder consulenten	6
3. Resultaten tot nu toe.....	7
3.1 Actualisatie vergelijking tussen deelnemers en gehele onderzoekspopulatie.....	7
3.2 Resultaten halfjaarlijkse meting	8
4. Kwetsbaarheden.....	9
5. Vooruitblik	9

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

De gemeente Deventer is één van de gemeentes die is aangewezen om te onderzoeken of er mogelijkheden zijn om de Participatiewet op onderdelen doeltreffender uit te voeren. Het experiment loopt van 1 oktober 2017 tot en met 1 september 2019. De gevraagde verlenging voor alle deelnemende Amvb-gemeenten wordt op dit moment uitgewerkt.

Het is op dit moment onbekend of, en zo ja onder welke omstandigheden, de uitgangspunten van de huidige participatiewet werkbaar zijn. Er bestaan wel aanwijzingen dat meer inspelen op de intrinsieke motivatie van werkzoekenden, meer intensieve begeleiding en meer ruimte voor maatwerk beter kunnen werken. Ook zijn er aanwijzingen dat sancties (in de vorm van opgelegde maatregelen) averechts kunnen werken.

Dit onderzoek richt zich daarom op een tweetal hoofdvragen, namelijk:

- 1 Neemt gezondheid en welzijn, werkzoekgedrag, participatie en het verkrijgen van betaald werk toe naarmate minder regels en meer vrijheid bij het zelf vormgeven van de re-integratieaanpak voor werkzoekende wordt toegelaten;
- 2 Neemt gezondheid en welzijn, werkzoekgedrag, participatie en het verkrijgen van betaald werk toe naarmate er een intensivering van zowel begeleiding als van verplichtingen worden toegepast.

De intensivering van zowel de begeleiding als van de verplichtingen biedt ruimte voor een aanpak die meer op maat voor (en met) de werkzoekende is gemaakt. Uitgangspunt is dat er zoveel mogelijk gewerkt wordt met een plan van aanpak dat door de bijstandsgerechtigde zelf is ontwikkeld.

1.2 Doel

Deze tussenevaluatie over de periode van 1 oktober 2018 tot 1 april 2019 wordt door de deelnemende partijen aan de staatssecretaris van SWZ aangeboden en bevat ervaringen met betrekking tot het experiment met de participatiewet. Het verslag heeft betrekking op de derde zes maanden van het experiment dat in totaal ruim twee jaar duurt. Doel van dit verslag is de stand van zaken te delen en te leren van ervaringen van het derde half jaar. Aan het eind van het experiment volgt een evaluatie van de volledige resultaten. Het verslag is tot stand gekomen in samenwerking met het lectoraat Social Work van Saxion en Deventer Werk talent.

2. Proces onderzoek

2.1 Stand van zaken deelname en uitstroom

Vanaf het begin van het experiment in oktober 2017 zijn na drie instroomrondes in totaal 376 deelnemers gestart. Deze deelnemers zijn verdeeld over vier onderzoeksgroepen. Wanneer men de referentiegroep (die alleen administratief gevolgd wordt, geen vragenlijsten invult en ook niet wordt begeleid conform de opzet van het experiment) hierbij optelt, bestond de onderzoekspopulatie na het laatste instroommoment in juli 2018 uit 574 personen.

	Tranche 1	Tranche 2	Tranche 3	Totaal
Groep A	47	35	13	95
Groep B	34	32	16	82
Groep C	47	43	6	96
Groep D	50	49	4	103
Groep E (referentiegroep)	198	0	0	198
Totaal	376	159	39	574

Inmiddels loopt het experiment in Deventer anderhalf jaar en is een deel van de deelnemers uitgestroomd. De uitstroom heeft verschillende oorzaken. In een aantal gevallen hebben deelnemers zelf aangegeven niet meer mee te willen werken, bijvoorbeeld omdat men de druk te hoog vond. Ook komt het voor dat deelnemers niet voldoen aan de regels die met het experiment verbonden zijn, zoals het maken van een plan van aanpak. Overigens wordt hier heel terughoudend mee omgegaan om ongewenste uitstroom te voorkomen. Deze ex-deelnemers zijn nog wel cliënt van Deventer Werk talent en vallen dus weer onder de reguliere aanpak. Daarnaast zijn deelnemers uitgestroomd door het vinden van een baan, verhuizing, het volgen van een studie met studiefinanciering etc. In onderstaande tabel worden deze gegevens per onderzoeksgroep weergegeven, waarbij opgemerkt wordt dat het bewust om een grove indicatie gaat. De tabel is gebaseerd op gegevens vanuit GWS en de administratie van de begeleidende werkmakelaars.

Aantal deelnemers per 15 maart 2019

	GROEP A	GROEP B	GROEP C	GROEP D	GROEP E	Totaal
Start onderzoek (3 instroomrondes)	95 (100%)	82 (100%)	96 (100%)	103 (100%)	198 (100%)	574 (100%)
Uitstroom onderzoek, nog wel DWT	19 (20%)	13 (16%)	n.v.t.	12 (12%)	n.v.t.	44 (8%)
Uitstroom naar buiten DWT	22 (23%)	21 (25%)	16 (17%)	9 (9%)	34 (17%)	102 (18%)
Nog actief in onderzoek	54 (57%)	48 (59%)	80 (83%)	82 (80%)	164 (83%)	428 (75%)

De tabel laat zien dat met name uit de onderzoeksgroepen A en B veel deelnemers zijn uitgestroomd en ruim de helft van de oorspronkelijk gestarte deelnemers nu nog actief bij het experiment betrokken is. Bij onderzoeksgroep D is de uitstroom zowel intern als extern geringer, daar is nu nog 80% van de oorspronkelijke deelnemers in de onderzoeksgroep aanwezig. Voor onderzoeksgroep C en de referentiegroep is uitstroom uit het onderzoek maar binnen DWT niet van toepassing, want men ontvangt al de reguliere dienstverlening. Deelnemers van groep C kunnen alleen door het niet invullen van de vragenlijst aangeven niet meer bij het onderzoek betrokken te willen zijn.

2.2 Schema metingen vragenlijst

Omdat de deelnemers in drie tranches zijn ingestroomd en iedereen elk half jaar een vragenlijst invult, is het aantal metingen per tranche verschillend. In onderstaand schema staat het aantal metingen per tranche en per tijdsperiode vermeld. De metingen die inmiddels verricht zijn, zijn cursief weergegeven. De genoemde maand betreft de maand waarin het merendeel van de vragenlijsten is ingevuld. Op dit moment (voorjaar 2019) loopt een meting van tranche 1 en nog bij een aantal deelnemers uit de tranches 2 en 3. De laatste metingen zijn eind augustus en september 2019 gepland voordat het experiment per 1 oktober 2019 eindigt.

	Tranche 1 (oktober 2017)	Tranche 2 (februari 2018)	Tranche 3 (juli 2018)
Meting 1 (0-meting)	<i>oktober 2017</i>	<i>februari 2018</i>	<i>juli 2018</i>
Meting 2	<i>april 2018</i>	<i>september 2018</i>	<i>februari 2019</i>
Meting 3	<i>oktober 2018</i>	<i>februari 2019</i>	<i>september 2019</i>
Meting 4	april 2019	september 2019	-
Meting 5	september 2019	-	-

2.3 Vragenlijsten oktober 2018

Omdat de dataverzameling in het voorjaar 2019 nog niet is afgerond, wordt hieronder alleen het aantal vragenlijsten van de dataverzameling in oktober 2018 vermeld. Dit betreft de tranches 1 en 2. Tranche 3 is pas in het voorjaar 2019 opnieuw bevraagd. In totaal zijn er tijdens deze ronde 159 vragenlijsten ingevuld, verdeeld over Groep A (41), Groep B (29), Groep C (28) en groep D (61). Met name het aantal vragenlijsten van de controlegroep C ligt laag. Dit heeft waarschijnlijk te maken met het feit dat deze vragenlijst niet persoonlijk wordt overhandigd en niet rondom een afspraak met de werkmakelaar wordt ingevuld, maar digitaal wordt verstuurd. Bij de metingen in het voorjaar 2019 en met name de slotmeting in 2019 zal aan deze groep extra aandacht worden besteed om de respons op de vragenlijst te vergroten.

3. Resultaten tot nu toe

Met de deelnemende gemeenten en het ministerie is afgesproken terughoudend te zijn met het delen van de resultaten. In de voortgangsrapportages worden daarom geen meldingen gedaan over mogelijke effecten per onderzoeksgroep.

3.1 Kwalitatief onderzoek onder deelnemers

In het kader van een afstudeeronderzoek hebben vier bachelor studenten Social Work van Saxion Hogeschool in Enschede in de periode oktober 2018-januari 2019 een kwalitatief onderzoek onder deelnemers van het experiment gehouden. Het streven was om met acht personen per onderzoeksgroep te spreken, zoveel mogelijk willekeurig geselecteerd uit het bestand van de begeleidende werkmakelaars. Dit is vrijwel gelukt, alleen bij groep C zijn er uiteindelijk zeven in plaats van acht interviews gehouden. De interviews zijn gehouden op het kantoor van Deventer Werk talent. De volgende thema's stonden bij de interviews centraal: verwachtingen, autonomie, motivatie – consulent, motivatie – werkwijze, maatwerk – consulent, maatwerk – werkwijze, zelfvertrouwen – consulent, zelfvertrouwen – werkwijze, participatie. Het onderscheid tussen werkwijze en consulent was bedoeld om te kijken of er verschillen waren op het niveau van de werkwijze (hoe denken deelnemers over de aanpak als zodanig) en de consulent (hoe denken deelnemers over de uitvoering van deze werkwijze door de werkmakelaar).

De respondenten van groep A zijn over het algemeen positief over de thema's autonomie, maatwerk en participatie. Bij de thema's motivatie en zelfvertrouwen zijn de meningen verdeeld. De respondenten van groep B zijn over het algemeen positief over de thema's autonomie en maatwerk. Dit zorgt voor een positieve invloed op de motivatie en zelfvertrouwen van de respondenten. Over het thema participatie zijn de meningen verdeeld. Bij groep B is speciaal gevraagd naar de ervaringen met de app Achtting. De respondenten gebruiken de app hoofdzakelijk voor het vinden van vacatures. De respondenten van groep C zijn over het algemeen positief over de thema's: motivatie (vanuit consulent) en zelfvertrouwen. Bij de thema's motivatie (vanuit werkwijze) en maatwerk (vanuit consulent) zijn de meningen verdeeld. De respondenten zijn negatief over de thema's autonomie en maatwerk (vanuit werkwijze). De respondenten van groep D zijn over het algemeen positief over de thema's: autonomie, motivatie, maatwerk (vanuit werkwijze) en zelfvertrouwen. Ook ervaren de respondenten die vrij zijn gesteld van sollicitatieplicht meer rust, waardoor ze zich naar eigen zeggen beter kunnen richten op het zoeken van een baan of vrijwilligerswerk. Aan de andere kant is er een enkeling die het lastig vindt om met deze vrijheid om te gaan. Een aantal deelnemers geeft aan dat het per persoon verschillend is of deze werkwijze passend is.

4. Komende periode

Het experiment nadert de einddatum en de activiteiten van de komende periode zijn hierop gericht. Binnen het onderzoekersoverleg met de andere deelnemende gemeenten wordt gewerkt aan een gezamenlijk analyseplan. Hoewel elke gemeente haar eigen opzet en onderzoeksgroepen heeft, zijn er ook veel gezamenlijke punten. Zo is het van belang dat definities van bijvoorbeeld gezondheid of welbevinden zo eenduidig mogelijk zijn geformuleerd en niet in de ene gemeente heel anders worden omschreven dan in de andere gemeente.

Met alle betrokken werkmakelaars wordt rond de zomer een interview gehouden om de werkwijze en de eigen ervaringen te evalueren.

Aan de 41 mensen die bij de instroomrondes aan hebben gegeven wel aan het onderzoek mee te willen werken, maar niet in de bijbehorende groep wilden worden ingedeeld, zal eenmalig de vragenlijst worden toegestuurd. Doel hiervan is om te zien of hier verschillen ten opzichte van de wel-deelnemers zijn.

In september 2019 zullen de vragenlijsten voor het laatst worden afgenomen en zullen de afsluitende gesprekken met deelnemers plaatsvinden. De bedoeling is om zo snel mogelijk na 1 oktober 2019 met de analyse van de resultaten te kunnen starten.